

Nr 11

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ett enhetligt register för landets fastigheter.

Tredje lagutskottet har behandlat två inom riksdagen väckta och till lagutskott hänvisade motioner, nr 304 i första kammaren av herr *Skårman* och nr 391 i andra kammaren av herr *Antby*.

I motionerna, som är likalydande, framhålles bl. a. att befintliga jord- och fastighetsregister är behäftade med fel och brister i olika hänseenden. Fastighetsbildningskommittén, som har i uppdrag att överse gällande regler om fastighetsregistrering, har visserligen i sitt förslag till lag om fastighetsbildning intagit vissa bestämmelser i ämnet. Kommittén har emellertid enligt motionärerna utgått från att något nytt register icke skall uppläggas utan ansett att de hittillsvarande registren skall bibehållas och utgöra sådant register som avses i lagförslaget. Motionärerna erinrar om att lagförslaget måste kompletteras med olika bestämmelser om fastighetsregister och anger mot bakgrund av de påtalade bristerna i befintliga register vissa riktlinjer för det fortsatta reformarbetet. Fastighetsredovisningen anses sålunda böra ske enligt det på vissa håll utomlands förekommande katastersystemet. Detta omfattar en fastighetsliggare med tillhörande registerkarta, mättnings- och beskrivningshandlingar samt är så anordnat att det anger varje fastighets aktuella beskaffenhet, areal, användning, nettoavkastning m. m. Registret bör enligt motionärerna även kunna samordnas med taxeringsuppgifter samt inskrivning av äganderätter och inteckningar. Den moderna ekonomiska kartan anses kunna utgöra underlag för registerkartan. Motionärerna framhåller slutligen att modern maskinbokföring på kort och databehandling av materialet ger helt andra förutsättningar för ett rationellt fastighetsregisters uppläggande och förande än de som förelegat, då nuvarande register upplades på grundval av ett bristfälligt och traditionsbundet material. På i huvudsak nu angivna skäl hemställer motionärerna »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag till systematiskt uppbyggande av ett enhetligt och aktuellt register för redovisning av landets fastigheter i enlighet med i motionen anförda riktlinjer och syften».

Beträffande motionernas fullständiga innehåll får utskottet hänvisa till motionen I:304.

Gällande bestämmelser

Fastighetsregistrering

Fastighetsregistreringen har till uppgift att med individualiserande fastighetsbeteckningar vara ett register över samtliga fastigheter och att angiva de markområden, av vilka varje fastighet består.

Rikets fastigheter redovisas antingen i jordregister eller i fastighetsregister enligt reglerna för stad, vilket senare härefter betecknas stadsregister. Föreskrifter i ämnet återfinnes, i fråga om jordregistret huvudsakligen i förordningen den 13 juni 1908 angående jordregister (jordregisterförordningen) samt beträffande stadsregister huvudsakligen i 7 kap. lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad (fastighetsbildningslagen) och i förordningen samma dag med närmare föreskrifter om fastighetsregister för stad (fastighetsregisterförordningen).

Huvudregeln i fråga om tillämplig registerform är att i stad skall föras stadsregister (7 kap. 1 § fastighetsbildningslagen) och att för landsbygden skall föras jordregister (§ 1 jordregisterförordningen). Från vad sålunda föreskrivits äger emellertid Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer förordna om undantag. På grund härav kan efter omständigheterna förordnas att jordregister skall föras för stad eller del därav (§ 1 jordregisterförordningen) och att stadsregister skall föras för samhälle å landet, d. v. s. köping eller municipalsamhälle, eller del därav, eller för annan ort å landet (7 kap. 1 § fastighetsbildningslagen). Den på Kungl. Maj:t ankommande beslutanderätten har genom kungörelsen den 5 mars 1954 (nr 86) om prövning av vissa ärenden rörande fastighetsredovisning och fastighetsbildning delegerats till lantmäteristyrelsen.

Reglerna om tillämplig registerform tillkom genom lagstiftning år 1950. I samband därmed angavs vissa riktlinjer för tillämpningen av den Kungl. Maj:t tillagda prövningsrätten. Sålunda framhöll departementschefen bl. a. att prövningsrätten borde vara obunden av schematiska regler. I varje fall borde icke stadgas att stadsregister skulle få uppläggas endast inom de planlagda delarna av en kommun. Tvärtom borde gränsen mellan områden med olika registreringssystem redan från början dragas så, att tillräckligt utrymme bereddades för stadsplanebebyggelsens framtida utveckling inom stadsregisterområdet. Stadsregisterområdena borde hellre tagas till för stora än för små. Jordregister borde med andra ord föras endast inom sådana områden av stad eller stadliknande samhälle, som under överskådlig tid kunde förväntas bevara en rent agrar karaktär. Vid utövningen av sin prövningsrätt borde Kungl. Maj:t i varje enskilt fall laga efter lägligheten och taga all möjlig hänsyn till den berörda kommunens egna intressen av ekonomisk och annan art.

Jordregister är upplagt sockenvis och förvaras samt föres länsvis av överlantmätaren. Stadsregister föres ofta av särskild registerförare och

förvaras då hos de särskilda kommunerna. I andra fall föres stadsregister av överlantmätaren.

Folkbokföring

Den följande redogörelsen grundas i huvudsak på framställningen i propositionen nr 32/1963 angående riktlinjer för organisationen av folkbokförings- och uppborrdsväsendet.

Folkbokföringens ändamål är att åstadkomma en redovisning av den i Sverige bosatta befolkningen. Detta sker enligt bestämmelser i folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 genom kyrkobokföring, årligen återkommande mantalsskrivning samt genom registrering hos länsbyråerna och riksbyrån för folkbokföringen. Jämsides med folkbokföringen av fysiska personer förekommer registrering bl. a. av fastigheter. Vid kyrkobokföringen, enligt vilken fysisk person bokföres på den fastighet, där han är bosatt, äger sålunda pastor föra fastighetslängd såsom en avdelning av församlingsboken. Vid mantalsskrivningen uppföres i mantalslängd alla fysiska personer, vilka den 1 november förrättningsåret skall vara kyrkobokförda i riket samt alla vid ingången av mantalsåret bestående fastigheter jämte dit hörande torp eller andra lägenheter samt byggnader å ofri grund med angivande vid varje fastighet eller byggnad av bl. a. dess ägare och innehavare. I mantalslängdens fastighetsliggare redovisas fastigheterna församlingsvis per den 1 januari mantalsåret. Omfattar församling flera kommuner eller taxeringsdistrikt eller delar av sådana områden eller ingår i församlingen municipalsamhälle eller annat administrativt område, inom vilket menighet äger utöva beskattningsrätt, eller föres för visst område inom församlingen särskild tomtbok, hörande till jordregister, redovisas fastigheterna särskilt för varje sådan del av församlingen. I fastighetsliggaren anges fastighetens beteckning samt ägarens namn, titel och adress m. m.

Hos länsbyrå för folkbokföringen (i regel länsstyrelse) föres s. k. tryckande register bl. a. över fastigheterna. Det ankommer på länsbyrå att fortlöpande hålla registret aktuellt. Länsbyrås tryckande register över fastigheterna användes i huvudsak för framställning av längder m. m. som erfordras för mantalsskrivning och taxering av fastigheterna, ävensom för framställning av avtryckskort efter registerändring inom fastighetsbeståndet.

Vidare föres hos lokal skattemyndighet kortregister över fastigheterna inom fögderiet. Till registret erhålles nya kort från länsbyrån, allteftersom det tryckande registret aktualiseras. Till grund för aktualiseringen ligger en av länsbyrån tryckt förteckning över fastigheterna inom den lokala skattemyndighetens tjänstgöringsområde, i vilken den lokala skattemyndigheten infört rättelser. Underlag för dessa erhålles från överlantmätare, fastighetsregisterförare för stad och inskrivningsdomare samt vid mantalsskrivningsförrättningarna.

Statistiska centralbyrån är f. n. riksbyrå för folkbokföringen med i hu-

vudsak administrativa, juridiska, kamerala och organisatoriska arbetsuppgifter. Enligt statsmakternas beslut år 1963 (se prop. 32/1963; SU 41/1963; rskr 101/1963) skall emellertid den i administrativt hänseende erforderliga ledningen av och tillsynen över folkbokförings- och uppbördsverksamheten fr. o. m. den 1 juli 1964 åvila centrala uppbördsnämnden, som i anslutning därtill ombildas och erhåller namnet centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden. Enligt samma beslut skall vidare maskiner för automatisk databehandling införas som hjälpmedel inom folkbokföringen och för arbetet med uppbörd och redovisning av de direkta skatterna. Beslutet innebär att länsstyrelserna med vissa undantag förses med egna anläggningar för automatisk databehandling.

I propositionen 46/1964 har på grundval av 1963 års beslut framlagts förslag till organisation av centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden och därav föranledda författningsändringar. Därjämte föreslås i propositionen anslag till nämndens verksamhet för budgetåret 1964/65 samt till försöksverksamhet med datamaskiner för folkbokföring och uppbörd under samma budgetår.

Inskrivningsväsendet

I fråga om rättigheter som avser fast egendom har i Sverige liksom i många andra länder utbildats ett noggrant utformat inskrivningsväsende, som här i landet av alder varit knutet till domstolarna. Inskrivningsväsendets uppgift har ansetts vara att skapa ordning, översiktlighet och möjlighet till kontroll inom de rättsförhållanden som rör fast egendom och göra dem offentliga.

Med inskrivningsärenden förstås ärenden angående lagfart å fång till fast egendom och inteckning i sådan egendom samt inskrivning av tomträtt och vattenfallsrätt, ävensom andra ärenden vilka efter vad därom är föreskrivet skall antecknas i lagfarts-, intecknings- eller tomträttsprotokollet (1 § lagen den 3 juni 1932 med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden). Inskrivning skall i princip sökas hos inskrivningsdomaren vid den rätt varunder egendomen lyder. De olika fastigheterna och med dem vidtagna inskrivningsåtgärder redovisas, såvitt angår lagfarts- och inteckningsärenden, i s. k. fastighetsböcker, vilka för stad med rådhusrätt och praktiskt taget alla domsagor upplägges på grundval av de båda fastighetsregistren. De grundläggande bestämmelserna härom återfinnes för stad med rådhusrätt i kungörelsen den 14 september 1875 huru lagfarts- och inteckningsböcker skall inrättas och föras samt för domsaga i lag den 3 juni 1932 om uppläggande av nya fastighetsböcker för landet. I dessa fastighetsböcker, som är gemensamma för lagfarts- och inteckningsärenden, skall i princip varje fastighet ha sitt särskilda upplägg. På uppläggen redovisas i särskilda spalter eller avdelningar i huvudsak dels anteckningar om själva fastighetens innehåll, dels lagfarter och dels inteckningar. Vissa andra

förhållanden som berör fastigheten, såsom instämnd klandertalan eller expropriationsanspråk, kan jämväl på grund av särskilda bestämmelser i olika författningar föranleda anteckning i fastighetsbok. En närmare redogörelse härutinnan lämnas bl. a. i utskottets utlåtande nr 18 år 1963. Anmärkas må, att den i fastighetsbok lämnade redovisningen av de olika rättsförhållanden som berör en fastighet ej är utfömmande; sålunda antecknas exempelvis ej däri servitut som bildas vid lantmäteriförrättning. Ärenden rörande tomträtt och vattenfallsrätt registreras efter i huvudsak samma principer som gäller för fastighetsbok i tomträtts- och vattenfallsbok enligt bestämmelser i kungörelsen den 20 november 1953 om nya tomträttsböcker och vattenfallsböcker. Anteckning om inskrivning av tomträtt och vattenfallsrätt göres jämväl i fastighetsbok.

Offentliga utredningar m. m.

Ifrågavarande rättsområden beröres av ett flertal framlagda reformförslag och pågående utredningar.

Vad först angår *fastighetsregistreringen* tillkallades år 1953 särskilda sakkunniga (1954 års fastighetsbildningskommitté) för utredning av frågan om ny fastighetsbildningslagstiftning och därmed sammanhängande spörsmål. Enligt direktiven (se riksdagsberättelsen år 1954 s. 43 ff.) hade utredningen att närmare undersöka, om icke fördelar kunde vinnas genom att i samma lag reglera fastighetsbildningen såväl i stad som på landsbygden. Som en följd härav borde vid översynen av jordregisterförordningen och fastighetsregisterförordningen övervägas, i vilken utsträckning reglerna för registrering av fastigheter i stad och på landet kunde göras enhetligare och sammanföras i en författning. Fastighetsbildningskommittén har i december 1963 avlämnat sitt huvudbetänkande med förslag till bl. a. lag om fastighetsbildning (SOU 1963:68), vilket f. n. remissbehandlas. I nämnda lagförslag har bland de inledande bestämmelserna intagits ett stadgande, enligt vilket över fastighetsbeståndet i riket skall föras fastighetsregister (1 kap. 2 § första stycket). Efter en redogörelse för de skäl, som föranlett upptagande av regler om fastighetsregister i civillag, anför kommittén beträffande bestämmelsen i 1 kap. 2 § första stycket följande (bet. s. 133).

Med bestämmelsen har kommittén icke velat utsäga att de nuvarande båda registerformerna skola avlösas av ett nytt enhetligt register, utan meningen är att hittillsvarande register skola kunna bibehållas och var för sig utgöra sådant fastighetsregister som avses i den nya lagen. I vad mån man skall kunna åstadkomma ett fullt enhetligt system för fastighetsredovisningen får bli en senare fråga. Den omständigheten att de nuvarande båda registren skola kunna bibehållas vid sidan av varandra hindrar emellertid ej att lagreglerna om registerföringen och i viss mån även detaljföreskrifterna få en enhetlig prägel.

Förslaget innehåller i 19 kap. vissa bestämmelser som anger huvudgrun-

derna för fastighetsregistreringen. Härom anföres i betänkandet följande (s. 782 f.).

Vid sidan av stadgandet i 1 kap. 2 § att fastighetsregister skall föras över fastighetsbeståndet i riket erfordras såsom framhållits i anslutning till nämnda lagrum vissa lagbestämmelser med angivande av huvudgrunderna för fastighetsregistreringen. Av främsta betydelse då det gäller utformningen av dessa bestämmelser — — — synes vara att genom den närmare bestämning som fastighetsbegreppet erhållit den faktiska redovisningen i registret hädanefter blir utslagsgivande för vad vid fastighetsbildningslagens tillämpning skall anses utgöra särskild fastighet. Till följd härav kommer registreringen att ingå som ett väsentligt moment i bildandet av en ny fastighet och blir tidpunkten för fastighetens upptagande i registret avgörande för när fastigheten skall anses ha tillkommit. Även oavsett huruvida en fastighetsbildningsåtgärd resulterar i uppkomsten av en ny självständig fastighet eller icke är registreringen avsedd att få vissa verkningar. I och med att åtgärden blir antecknad i fastighetsregistret uteslutes sålunda enligt kommittéförslaget varje möjlighet att i ordinär väg få till stånd en överprövning av det grundläggande beslutet om fastighetsbildningen. Denna blir med andra ord slutligt gällande. Visserligen skola sakägare och företrädare för allmänt intresse redan före registreringen ha gått förlustiga sin rätt att med allmänna rättsmedel angripa avgörandet, men först med anteckning i registret uteslutes underställning enligt 16 kap. 9 §. Även möjligheten att genom återkallelse förhindra genomförandet av en fastighetsbildningsåtgärd går förlorad senast i samband med registreringen.

Vad nu sagts rörande verkningarna i fastighetsbildningshänseende av registreringen föranleder att man i lagen bör angiva principerna för vilka åtgärder som skola antecknas i fastighetsregistret och vilka enheter som därvid skola upptagas såsom fastigheter. Eftersom det kan bliva av utomordentlig betydelse för sakägarna att registreringsfrågan ej onödigt uppehålls, bör vidare regleras när registrering skall äga rum. Lagen bör dessutom innehålla regler om hur rättelse av fel i registret skall vinnas och vilka allmänna organ som skola bära det närmaste ansvaret för registrets förande. Övriga föreskrifter rörande fastighetsredovisningen torde böra utfärdas i administrativ väg. Bland de frågor som böra regleras i sådan ordning märkes spörsmålet om och i vilken utsträckning en till fastighetsregistret hörande karta skall föreligga. Hur redovisningen av samfällda ägolotter samt genom fastighetsbildning instiftade servitut lämpligen bör anordnas torde likaså böra lösas annorledes än i själva fastighetsbildningslagen. Dessa frågor komma att upptagas till behandling i samband med utarbetandet av följdförfattningar till lagen.

Den sålunda återstående översynen av reglerna om fastighetsregister har jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 januari 1964 uppdragits åt en särskild sakkunnig. I direktiven för utredningsuppdraget anföres efter en redogörelse för fastighetsbildningskommitténs verksamhet bl. a. följande.

Bland de arbetsuppgifter som — — — återstår för kommittén intager översynen av reglerna om fastighetsregister en särställning. Uppgiften är i många hänseenden av utpräglat teknisk natur och frågan om fastighetsregistreringens framtida utformning äger ett påtagligt samband med folkbokförings- och uppbördsväsendet. Bl. a. med hänsyn till sistnämnda om-

ständighet är det angeläget att registreringsfrågan behandlas med största möjliga skyndsamhet. — — — Utredningen bör ske under beaktande av det arbete som bedrivs inom uppborärsorganisationskommittén och under medverkan av expertis från de myndigheter som beröres av utredningen.

I fråga om *folkbokförings- och uppborärsväsendet* har enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 oktober 1958 uppdragits åt särskilda sakkunniga (uppborärsorganisationskommittén) att utreda och framlägga förslag rörande eventuell omorganisation inom folkbokförings- och uppborärsväsendet och därmed sammanhängande frågor. Av direktiven (se riksdagsberättelsen år 1959 s. 153 ff.) framgår bl. a. att statens organisationsnämnd framlagt förslag till nytt tekniskt system för redovisning av rikets befolkning samt för debitering, uppborärd och redovisning av skatt enligt uppborärsförordningen. Enligt förslaget skulle för dessa arbeten användas hälkortsmaskiner och maskiner för automatisk databehandling. Kommitténs uppdrag omfattar bl. a. att i vissa i direktiven angivna hänseenden fullfölja organisationsnämndens arbete. Kommittén har i första hand utrett frågan om inom de nämnda verksamhetsområdena maskiner för automatisk databehandling lämpligen kan användas ävensom spörsmålet om inrättande av ett centralt organ för folkbokföring och uppborärd. Kommitténs överväganden i dessa hänseenden redovisas i ett år 1960 avgivet betänkande (SOU 1961:4), vilket legat till grund för statsmakternas i det föregående omnämnda beslut i ämnet år 1963. Under det fortsatta utredningsarbetet kommer kommittén att behandla frågan om den närmare utformningen av det nya systemet samt alla de problem i övrigt som måste lösas innan eller i anslutning till genomförandet av ett nytt tekniskt system. Kommittén har i september 1963 avgivit »Förslag till organisation m. m. för centrala folkbokförings- och uppborärsnämnden», på vilket förslag propositionen 46/1964 bygger. Utredningsarbetet beräknas enligt uppgift i årets riksdagsberättelse (s. 223) fortgå intill halvårsskiftet 1964, då centrala folkbokförings- och uppborärsnämnden skall träda i funktion och bl. a. övertaga kommitténs återstående arbetsuppgifter.

Beträffande slutligen *inskrivningsväsendet* skall enligt lagberedningens förslag till jordabalk m. m. (SOU 1960:24—26) den nuvarande organisationen bibehållas, då inskrivningsväsendets anknytning till domstolarna enligt beredningens mening innebär fördelar från såväl organisatorisk synpunkt som rättssäkerhetssynpunkt. Beredningen anser ej heller någon ändring i fråga om principerna för fastighetsbokföringen vara erforderlig. Även i fråga om själva förfarandet i inskrivningsärenden bygger beredningens förslag i huvudsak på gällande rätt (SOU 1960:25 s. 665). Förslaget undergår f. n. remissbehandling. En från beredningens uppfattning i viss mån avvikande mening har därefter anmälts av JO i en den 19 december 1962 gjord framställning om utredning av fråga om större domkretsar beträffande in-

skrivningsväsendet (se JO:s ämbetsberättelse år 1963 s. 139 ff.). I framställningen, som föranletts av svårigheterna för vissa domsagor att hålla lagstadgad expeditionstid för inskrivningsärenden och gravationsbevis, anföres bl. a. följande (berättelsen s. 149).

Med hänsyn till att de rådande missförhållandena förelegat sedan länge och då hittills vidtagna åtgärder ej kunnat leda till en bättre ordning, anser jag starka skäl tala för att man från grunden omprövar frågan hur inskrivningsväsendet skall vara organiserat. Att handläggningen är spridd på mer än 150 olika myndigheter, av vilka de flesta äro små arbetsenheter, är i och för sig förenat med betydande nackdelar. De små arbetsenheternas känslighet för varje förändring — tillfällig arbetsanhopning, sjukdomsfall, semester, militärtjänst, personalbyten m. m. — har redan förut antytt. Arbetsbalanser, som uppkomma av sådana anledningar, kunna icke avhjälpas med de personalresurser, som stå de små arbetsenheterna till buds. Rekryterings-svårigheterna torde åtminstone till en del sammanhånga med de dåliga befordringsutsikterna vid domsagor med endast några få tjänster, av vilka ingen hör till de högsta biträdeslönegraderna. Kontorstekniska hjälpmedel torde endast i mycket begränsad omfattning kunna anskaffas och utnyttjas vid sådana små arbetsenheter. Troligen skulle i hänseenden av nu berörd art och även från andra synpunkter åtskilliga fördelar stå att vinna om man i stället hade betydligt större enheter för handläggningen av inskrivningsärendena; exempelvis kunde man tänka sig att ha landet uppdelat i inskrivningsområden, motsvarande länen. At inskrivningsdomstolar med sådana domkretsar skulle sannolikt kunna givas en betydligt effektivare organisation än den nu förefintliga, och en dylik organisation torde från rättsäkerhetssynpunkt icke behöva bli sämre än den nu gällande. Lagberedningen har i sitt betänkande i korthet berört hithörande frågor (ovannämnda betänkande del II sid. 665 och 669 f.) men har därvid — utan mera ingående motivering — stannat för uppfattningen att nuvarande organisation borde bibehållas. För min del är jag långt ifrån övertygad om lämpligheten härav. Jag vill därför hemställa att spørsmålet om införande av betydligt större inskrivningsområden upptages till närmare övervägande och då särskilt mot bakgrunden av att, såvitt avser snabbheten i ärendenas behandling, den nuvarande organisationen visat sig icke kunna fylla sin uppgift på ett godtagbart sätt och att det från allmänhetens synpunkt måste anses vara av synnerlig betydelse att dröjsmål av hittills vanlig art för framtiden förhindras. Enligt vad jag erfarit har domstolskommittén haft anledning att uppmärksamma vissa spørsmål avseende inskrivningsväsendets organisation. I samband därmed kunde lämpligen ytterligare övervägas det här berörda spørsmålet om fördelar kunna uppnås genom införande av betydligt större enheter för handläggning av inskrivningsärenden.

Enligt uppgift i JO:s ämbetsberättelse år 1964 är frågan om inrättande av större enheter för handläggning av inskrivningsärenden vilande i avbidan på lösande av vissa principiella frågor bl. a. inom fastighetsrättens område.

Utskottet

Rikets fastigheter redovisas f. n. antingen i jordregister eller i fastighetsregister enligt reglerna för stad. Grundläggande föreskrifter i ämnet

återfinnes, i fråga om jordregister i jordregisterförordningen samt beträffande fastighetsregister för stad huvudsakligen i lagen om fastighetsbildning i stad och den i anslutning därtill utfärdade fastighetsregisterförordningen. Åt fastighetsbildningskommittén har bl. a. uppdragits att överse gällande bestämmelser om fastighetsregistrering under övervägande av frågan, i vilken utsträckning reglerna kunde göras enhetligare och sammanföras i en författning. Kommittén har i sitt nyligen framlagda förslag till lag om fastighetsbildning intagit vissa grundläggande stadganden rörande fastighetsregistreringen, varvid förutsatts att frågan om erforderliga kompletterande bestämmelser av beskaffenhet att böra utfärdas i administrativ ordning skulle bli föremål för fortsatt utredning. Bland de spörsmål som borde regleras i sådan ordning har kommittén särskilt angivit frågan om och i vilken utsträckning en till fastighetsregistret hörande karta skall föreligga.

I motionerna föreslås vissa riktlinjer för det sålunda återstående reformarbetet. Motionärerna anser att fastighetsredovisningen med utnyttjande av moderna tekniska hjälpmedel bör ske enligt det på vissa håll utomlands förekommande katastersystemet och därvid grundas på en registerkarta och utformas så att den kan hållas aktuell och samordnas med taxeringsuppgifter och inskrivning av äganderätter och inteckningar. I motionerna hemställs om utredning och förslag till systematiskt uppbyggande av ett enhetligt och aktuellt register för fastighetsredovisningen enligt de i motionerna angivna riktlinjerna.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 januari 1964 har den återstående översynen av bestämmelserna om fastighetsregistreringen uppdragits åt en särskilt tillkallad sakkunnig. I direktiven har bl. a. erinrats om att uppgiften i många hänseenden är av utpräglat teknisk natur och att frågan om fastighetsregistreringens framtida utformning äger ett påtagligt samband med folkbokförings- och uppbördsväsendet. Såsom framgår av den föregående redogörelsen skall på sistnämnda område enligt statsmakternas beslut år 1963 automatiska datamaskiner införas som hjälpmedel. Jämväl frågan om inskrivningsväsendets framtida utformning kommer efter lagberedningens förslag till jordabalk, som f. n. remissbehandlas, och JO:s år 1962 avgivna framställning till Konungen om utredning av frågan om större domkretsar för inskrivningsväsendet att bli föremål för övervägande. Vid angivna förhållanden finner utskottet att motionärernas önskemål om utredning i allt väsentligt har tillgodosetts. Med hänsyn till det pågående utredningsarbetet synes något riksdagens ställningstagande till de i motionerna framlagda förslagen ej vara påkallat.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motioner, I:304 och II:391, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 3 mars 1964

På tredje lagutskottets vägnar:

ERIK ALEXANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Alexanderson, Lindahl, Göran Karlsson*, Ebbe Ohlsson, Svante Kristiansson, Knut Johansson, Jonasson och Åkesson;

från andra kammaren: herrar Levin, Johansson i Torp, fru Torbrink, herrar Grebäck, Johansson i Öckerö, Hamrin i Kalmar, fröken Anderson i Lerum och herr Wennerfors*.

*Ej närvarande vid utlåtandets justering.